

***REGIONALNI BIZNIS CENTAR
NIKŠIĆ***

AKCIONI PLAN

Februar 2003.godine

MISIJA BIZNIS CENTRA

Poslovanje nije definisano svojim imenom, statutom ili osnivačkim aktom. Ono je definisano poslovnom misijom.

P. DRUCKER

Razlog za postojanje regionalnog biznis centra (RBC) u Nikšiću, nalazi se u njegovoj misiji, a njeno definisanje i razvijanje je polazna tačka strategijskog menadžmenta. Misija centra glasi: **"Neprekidna i ničim ograničena podrška razvoju preduzetništva, osnivanju, rastu i razvoju malih i srednjih preduzeća"**.

Ovako definisana misija predstavlja kohezionu snagu i drži centar čvrsto opredijeljenim ka dostizanju odnosno ostvarivanju definisanih ciljeva.

CILJEVI BIZNIS CENTRA

Cilj kao pojam najčešće je shvaćen kao predstava o rezultatima koje treba ostvariti u određenom vremenskom periodu, pa i ciljevi Centra predstavljaju iskaze o željenim stanjima Centra u budućnosti.

Definisanje ciljeva, predstavlja fazu u menadžmentu koja se "nalazi" između misije i strategije, što znači da misija prethodi ciljevima, a ciljevi utiču na izbor strategije za njihovo ostvarivanje.

Sve ciljeve Centra klasifikujemo po više osnova u zavisnosti šta želimo da postignemo i u kom periodu (strateški, tekući, operativni, dugoročni, kratkoročni, razvojni, ekonomski i dr.).

Strateški ciljevi Centra proizilaze i sadržani su u dugoročnim ciljevima Agencije za razvoj malih i srednjih preduzeća Crne Gore, usaglašenih sa Vladinom politikom regionalnog razvoja i ekonomskom politikom Vlade, kada su u pitanju mala i srednja preduzeća.

Kratkoročni ciljevi odnose se na tekuću godinu s namjerom da se do kraja godine formira baza podataka za statističke i analitičke potrebe, kako bi se utvrdilo postojeće stanje u sektoru malih i srednjih preduzeća, na nivou regije.

Cilj nam je da u ovom periodu analiziramo i istaknemo sve pozitivne trendove, kao i sve faktore koji na lokalnom i regionalnom nivou negativno utiču i sprečavaju preduzetničku inicijativu. Naprotiv, cilj nam je afirmisati sve oblike preduzetništva i to shvatiti kao logičan proces u stvaranju zdrave privredne strukture.

IZRADA PROFILA REGIONA

Teritorija

Ovaj region zauzima sjeverozapadni dio Crne Gore, a čine ga opštine Nikšić, Plužine i Šavnik, čije se karakteristike ogledaju u sledećem:

Nikšić - najveća opština u Crnoj Gori, sa površinom od 2.065 km², što čini 16,1% Crne Gore, a broj stanovnika iznosi preko 80.000, naseljenih u 110 naselja.

Geografski položaj Nikšića je povoljan jer se nalazi, skoro u središtu Crne Gore, izrađenim na kraškom polju (67 km²), nadmorske visine od 600 - 650 m, okružen planinama do 1200 m.

Povezanost Nikšića sa ostalim djelovima i regionima u Crnoj Gori je relativno dobra i odvija se pretežno kroz magistralnu i regionalnu putnu mrežu. Magistralnim putevima, povezan sa Republikom Srpskom i Hrvatskom preko Trebinja, Bileće i Mostara i Srbinja. Željezničkom prugom Nikšić - Podgorica, opština Nikšić je povezana na željezničku mrežu Crne Gore. Udaljenost od najbližeg aerodroma (Golubovci) je 58 km.

Na lokalitetima opštine Nikšić nalaze se brojne ali nedovoljno valorizovane istorijske i kulturne vrijednosti, kao i prostori za izletničke i sportske aktivnosti.

Ono što je posebno karakteriše teritoriju opštine Nikšić jeste njen prirodni potencijal:

- nalazišta rude boksita: crveni - na lokalitetima Kutsko brdo, Štitovo i bijeli boksit na lokalitetima Kamensko - Trubjela;
- obradive zemljišne površine: Kapino polje, Gornje polje, Župa, Slivlje, Grahovsko polje, Gradačka poljana i dr.;
- pitomi planinski predjeli i zaravni bogati pašnjacima i raznovrsnom biljnom strukturom (Krnovska planina, Morakovo, Lukavica, Krstac);
- kraške zaravni: Rudine, Banjani, Pješivci i Golija;
- hidrografsku strukturu sačinjavaju rijeke (Zeta, Bistrica i Gračanica) i jezera (Krupac, Liverovići, Slano i Vrtac);
- klima je umjereno kontinentalna.

Plužine - prostiru se na 854 km², sa brojem stanovnika od 4.000, na nadmorskoj visini 650 m. Opština obuhvata prostor od Javorka do Šćepan polja (granični prelaz), od Pivske planine prema opštini Žabljak (Dobri Do) i Avtovca prema Goliji. Ovaj prostor karakterišu planinski masivi Durmitora, Maglića i Volujka, kao i ravničarski prostori Brezana.

Plužine su saobraćajno povezane magistralnim putem sa Nikšićem (55 km), putem Plužine - Stabna - Gacko, kao i lokalnim putem sa Žabljakom.

Prirodni potencijal obuhvata vještačko jezero sa hidroelektranom "Piva", komplekse četinarskog i listopadnog drveća, planinske pašnjake i livade, kanjon rijeke Komarnice i dr.

Klima je kontinentalna sa značajnim uticajem visoko planinske klime.

Šavnik - prostire se na teritoriji od 553 km² i najmanja je opština u Crnoj Gori po broju stanovnika (3.200) i spada u najnerazvijenije opštine Crne Gore. Nalazi se sjeverno od Nikšića, na udaljenosti od 45 km, na putnom pravcu Nikšić - Žabljak, i povezan je preko Boana na magistralni put Podgorica - Kolašin. Opština Šavnik obuhvata region Durmitorskog masiva Sinjajevine i Javorka.

Prirodni potencijal čine: rijeka Bukovica i Bijela, šumski kompleksi, planinski pašnjaci i livade.

Klima je kontinentalno - planinska.

Opštine Plužine i Šavnik, zajedno sa opštinom Žabljak predstavljaju plansko - funkcionalnu zonu Durmitor.

Broj stanovnika

Podaci o broju stanovnika po pojedinim opštinama ovog regiona, njihova struktura (po polu, starosti, obrazovanju i dr.) dati su prema poslednjim zvaničnim popisima iz 1981. i 1991.godine, i statističkim podacima za period 1996 - 2000.god.

Tabela br.1 - Procjena broja stanovnika

	1996	1997	1998	1999	2000
Crna Gora	642.890	646.740	650.575	654.540	658.280
Nikšić	77.715	78.205	78.660	79.200	79.600
Plužine	5.003	4.935	4.920	4.900	4.880
Šavnik	3.340	3.280	3.260	3.250	3.220

Tabela br.2 - Stanovništvo prema polu i starosti

	Godina	Pol	UKUPNO	Starost			
				0 - 19	20 - 39	40 - 60	60 i više
Crna Gora	1991	svoga	615.035	206.240	190.177	133.810	78.588
		muški	305.931	105.830	98.616	64.854	33.609
Nikšić	1991	svoga	74.706	24.138	23.283	17.077	9.771
		muški	37.135	12.198	12.466	8.225	4.043
Plužine	1991	svoga	5.247	1.542	1.471	1.161	1.048
		muški	2.569	771	821	537	425
Šavnik	1991	svoga	3.690	1.134	989	782	749
		muški	1.775	570	538	359	296

Iz ovih podataka datih u prethodnim tabelama, zaključujemo sledeće:

- ovaj region koji prostorno zauzima četvrtinu (25%) teritorije Crne Gore, u ukupnom broju stanovnika učestvuje sa 13,5%;
- trend u procjeni broja stanovnika za period 1996.god. - 2000.god. pokazuje blago smanjenje broja stanovnika u opštinama Plužine i Šavnik;

- struktura prema polu i starosti je uglavnom ujednačena u odnosu na prosjek u Crnoj Gori. Izvjestan porast starosti populacije se primjećuje u opštinama Plužine i Šavnik.

Tabela 3 - Pokazatelji razvoja opština

	Godina	Učešće procenti zaposlenih u ukupnom stanovništvu	Gustina naseljenosti	Broj naselja
Crna Gora	1997	18,8	42	1240
	1998	18,2		
	1999	17,6		
	2000	17,3		
Nikšić	1997	22,1	36	110
	1998	21,2		
	1999	20,6		
	2000	20,2		
Plužine	1997	23,8	7	43
	1998	22,9		
	1999	22,6		
	2000	23,0		
Šavnik	1997	14,1	7	27
	1998	14,0		
	1999	14,4		
	2000	13,5		

Iz ovih pokazatelja razvoja opština zaključujemo:

- učešće zaposlenih u ukupnom stanovništvu je u opštinama Nikšić i Plužine iznad a u opštini Šavnik ispod presjeka u Crnoj Gori;
- gustina naseljenosti je manja od prosjeka, naročito u Plužinama i Šavniku.

Broj preduzeća

Struktura registrovanih preduzeća u ovim opštinama, prema podacima Centralnog registra Privrednog suda i SPP - Nikšić izgleda ovako:

Tabela br. 4 - Pravni oblici privrednih društava

Pravni oblik	UKUPNO	Nikšić	Plužine	Šavnik
1. Akcionarska društva (AD)	48	40	6	2
2. Društva sa ograničenom odgovornošću (D.O.O.)	617	606	5	6
3. Komanditna društva (K.D.)	44	44	-	-
4. Ortačka društva (O.D.)	21	19	1	1
5. Preduzetnik (obrtnik)	562	551	9	2
6. Zadruga	6	6	-	-
UKUPNO:	1.298	1.266	21	11

*Podaci uzeti na dan 31.01.2003.god. na internet strani Centralnog registra
Privrednog suda*

Tabela br. 5 - Pregled velikih i srednjih preduzeća opštine Nikšić

VELIKA		SREDNJA	
R/B	OBLAST - PREDUZEĆE	R/B	OBLAST - PREDUZEĆE
INDUSTRIJA I RUDARSTVO		INDUSTRIJA I RUDARSTVO	
1.	- AD RUDNICI BOKSITA	1.	DD VALJAONICA
2.	- HK ŽELJEZARA	2.	DD LIVNICA
3.	- AD PIVARA TREBJESA	3.	AD MLIN "MUHAREM AROVIĆ"
4.	- JP ELEKTROPRIVREDA	4.	AD PEKARA "VOJO MIJUŠKOVIĆ"
POLJOPRIVREDA		5.	DD KONI KONFEKCIJA
5.	- AD AGROPRODUKT	GRAĐEVINARSTVO	
SAOBRAĆAJ I VEZE		6.	MEHANIZACIJA I PROGRAMAT
6.	- AUTOPREVOZNO NIKŠIĆ	7.	AD PROMONT
TRGOVINA		SAOBRAĆAJ I VEZE	
7.	- MONTEX NIKŠIĆ	8.	DD TEHNIČKI SERVISNI CENTAR
8.	- MMK DRUŠTVENI STANDARD	TRGOVINA	
9.	- AD MALOPRODAJA	9.	ROBNA KUĆA "NIKŠIĆANKA"
UGOSTITELJSTVO		UGOSTITELJSTVO	
10	- ONOGOŠT NIKŠIĆ	10.	AD DRUŠTVENI STANDARD I UGOSTITELJSTVO
SVEGA 10 PREDUZEĆA		ZANATSTVO	
		11.	DD RADVENT
		KOMUNALNA DJELATNOST	
		12.	AD ŠAVNIK
		13.	JP VODOVOD
		14.	RAZVOJ I INŽENJERING
		15.	INŽENJERING
		SVEGA 15 PREDUZEĆA	

Podaci uzeti iz analitike SPP - Nikšić, na dan 31.01.2003 god., prema njihovoj klasifikaciji

Tabela br.6 - Pregled malih preduzeća opštine Nikšić

MALA PREDUZEĆA	UKUPAN BROJ	% UČEŠĆA U UKUPNOM BROJU
Ukupno	1.090	100
Industrija	142	13%
Poljoprivreda	20	2%
Finansijske i druge usluge	100	9%
Trgovina	685	63%
Ostale oblasti	143	13%

Podaci uzeti iz analitike SPP - Nikšić, na dan 31.01.2003 god.

Podaci za opštine Plužine i Šavnik su sledeći:

Plužine - privrednih društava je 14 (7 u trgovini, 2 u ugostiteljstvu i po jedno u industriji, poljoprivredi i ribarstvu, šumarstvu, zanatstvu i komunalnoj djelatnosti).

Po veličini - velika - Fabrika elektroda (216 radnika)
 - srednja - Poljoprivreda "Bajo Pivljanin" (49 radnika)
 - Trgovina "Bajo Pivljanin" (103 radnika)
 - UTP "Piva" (turizam) - (29 radnika)
 - mala - tu spada 10 preduzeća.

Šavnik - ukupan broj je 11 preduzeća, po veličini sva su mala preduzeća.

Resursi i mogućnosti njihove valorizacije

Posebno važni, a nedovoljno iskorišćeni su:

- kompleksi obradivog zemljišta ograničenih površina i prostrani, ali pretežno bezvodni pašnjaci;
- rudna bogatstva: boksit i građevinski materijal, kamen. U brdovitoj okolini Nikšićkog polja, a naročito u Nikšićkoj Župi;
- šumska bogatstva koja čine osnovu za drvnu industriju;
- vodni potencijali;
- ambijentalni kvalitet i atraktivnost planinskih i dolinskih predjela.

Svi ovi dosad nabrojani resursi, kao i mnogi drugi koji karakterišu ovaj region, ukazuju na mogućnost valorizacije kroz razne, dobro osmišljene projekte koji bi mogli dosta poboljšati privrednu strukturu ovog regiona.

Prioriteti su bazirani u sledećim djelatnostima:

- metaloprerađivačka industrija (povezivanje malih firmi sa velikim),
- drvena industrija (koristeći ogromna šumska bogatstva);
- prehrambena industrija;
- poljoprivreda (stočarstvo i ratarstvo) - minifarme krava, ovaca, koza, proizvodnja mlijeka i mesa, kao i otkup mlijeka; otkup ljekobilja, razvoj pčelarstva, proizvodnja sjemenskog krompira, korišćenje prirodnih resursa Pivskog jezera, Komarnice, Rastovca, Zete, Liverovića, Slanog za uzgoj ribe;
- u domenu usluga (zanatske, ugostiteljske, razvoj sportskih aktivnosti, podizanje turističkih usluga na veći nivo).

Dakle, bogati resursi postoje u ovom regionu u značajnoj mjeri i pružaju mogućnosti za njihovu valorizaciju. Samo su potrebne prave preduzetničke ideje, dobri projekti, kao i dobro osmišljeno investiranje u te projekte.

Razvojni projekti opština

Podaci o razvojnim projektima opština ovog regiona dati su iz projekta "Regionalnog razvoja Crne Gore", a dobijenim iz prostornih planova.

Opština Nikšić

*** SAOBRAĆAJ I INFRASTRUKTURA**

1. Prioritetni saobraćajno - razvojni pravci:

- modernizacija puta Nikšić - Krstac - Gacko;
- Risan - Nikšić (Risan - Žabljak);
- Bileća - Trebinje - Vilusi - Grahovo - Risan;
- Nikšić - Cetinje;
- saobraćajni sistem Nikšićkog polja i rubno povezivanje sjeveroistočnih naselja i zona (Župa - Lukovo - Rastovac - Vir);
- elektrifikacija i modernizacija pruge Nikšić - Podgorica;

- regionalni put za Šavnik preko Jasenovog polja (obilazak Krnovske zaravni);
- zaokruživanje mreže lokalnih pravaca: Podbožur - Velimlje - Crni Kuk - Crkvice; Nikšić - Morakovo; itd.

2. Proširenje i dovršenje vodosnadbijevanja naselja Nikšićkog polja i lokalnih sistema za pojedina naselja:

3. Modernizacija i dalji razvoj elektroprenosne i distributivne mreže, kao i PTT sistema itd.

*** POLJOPRIVREDA**

1. Valorizacija agrokomplesa Nikšićkog polja, zapadnog i istočnog područja, plantažnih površina Župe i Zete.

2. Formiranje agrokooperantskih centara u većim centrima i mreže otkupnih centara i minifarmi u zonama stočarske proizvodnje.

3. Razvoj ribarstva u zoni Rastovac (uzgoj pastrmke).

4. Uzgoj plemenitog rječnog raka i njegov plasman na inotržište itd.

* **INDUSTRIJA:** Dalji razvoj Nikšića kao industrijskog centra i razmještaj manjih industrijskih pogona u centralna naselja opštine, kombinovano sa razvojem malih i srednjih preduzeća (uključuje razvoj prerade bijelih boksita);

*** TURIZAM:**

1. povećanje smještajnih kapaciteta u Nikšiću;

2. izgradnja novih - moteli u Grahovu, Velimlju i Župi;

3. formiranje sportsko - rekreativnog kompleksa jezera Krupac;

4. Krnovo i Morakovo - turistički smještajni kapaciteti;

5. razvoj mreže izletničko - planinarskih domova i seoskog turizma (Župa);

6. autokamp u kompleksu Krupac

- servisi i usluge: podrška razvoju ovih djelatnosti u naseljima: Vir, Vilusi, Grahovo, Župa itd.

Plužine

1. lokalni razvojni projekti u oblasti infrastrukture, rekonstrukcija i modernizacije puteva;
2. prenos TV signala;
3. izgradnja i modernizacija PTT mreže;
4. oblast proizvodnih djelatnosti;
5. oblast pružanja usluga;
6. oblast obrazovanja - izgradnja zgrade Srednje škole u Plužinama;
7. razvojni projekti u okviru makro projekta "Agro - Ekološko - Turistički razvoj regiona Durmitor" ("Mark Impeks" - Beograd, maj 1997.god.)
 - projekat proizvodnje sjemenskog krompira;
 - rekonstrukcija i revitalizacija farme ovaca na Pišču.

Šavnik -

1. farme ovaca;
2. projekti u ribarstvu - kalifornijska pastrmka;
3. "pilot projekti" u oblasti agroturizma, u zoni Donje Bukovice i Bosače;
4. rekonstrukcija i revitalizacija pastrmskog lovišta "Sinjajevina".

Postojeće stanje u privredi

Pregled stanja u privredi Nikšića, u periodu 2000. - 2001.godina, dobijamo na osnovu zbirnih podataka iz godišnjih obračuna za pomenute godine. Dat je pregled rezultata po oblicima svojine, i struktura gubitaka i dobitaka privrede Nikšića.

Tabela br.7 - Pregled rezultata privrede Nikšića za 2000.godinu

u 000 DM

ELEMENTI	OBLIK SVOJINE				
	DRUŠTVENA	ZADRUŽNA	MJEŠOVITA	PRIVATNA	UKUPNO
1. Ukupan prihod	6.781	4.612	532.299	133.279	676.971
2. Ukupan rashod	6.884	4.546	577.259	132.900	721.589
3. Razlika (1-2)	-103	+66	-44.960	+379	-44.618
4. Broj zaposlenih (po osnovu stanja krajem mjeseca)	491	81	13.014	1.387	14.973
5. Bruto zarada po zaposlenom	312	166	430	252	409
6. Neto zarada po zaposlenom	119	98	265	154	251

Tabela br.8 - Pregled rezultata poslovanja privrede Nikšića za 2001.god.

u 000 DM

ELEMENTI	OBLIK SVOJINE				
	DRUŠTVENA	ZADRUŽNA	MJEŠOVITA	PRIVATNA	UKUPNO
1. Ukupan prihod	9.716	1.579	655.425	168.378	835.098
2. Ukupan rashod	10.774	1.661	716.928	167.575	896.938
3. Razlika (1-2)	-1.058	-82	-61.503	+ 803	- 61.840
4. Broj zaposlenih (po osnovu stanja krajem mjeseca)	698	73	12.189	1.906	14.866
5. Bruto zarada po zaposlenom	344	180	547	253	500
6. Neto zarada po zaposlenom	212	106	336	157	307

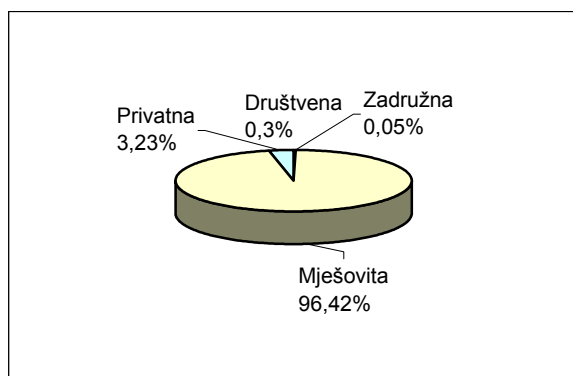
Tabela br.9 - Pregled strukture gubitaka i dobitaka za 2000.god.

u 000 DM

GUBITAK SVOJINE	GUBITAK		DOBITAK	
	IZNOS	UČEŠĆE U %	IZNOS	UČEŠĆE U %
1. Društvena	186	0,30	74	0,50
2. Zadružna	33	0,05	108	0,80
3. Mješovita	55.896	86,42	10.935	81,80
4. Privatna	1.873	3,23	2.253	16,90
UKUPNO	57.988	100	13.370	100
RAZLIKA	-44.618			

PROCENTUALNO UČEŠĆE

GUBITAK

DOBITAK

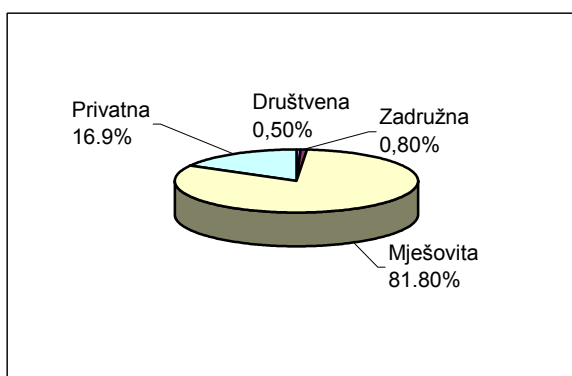

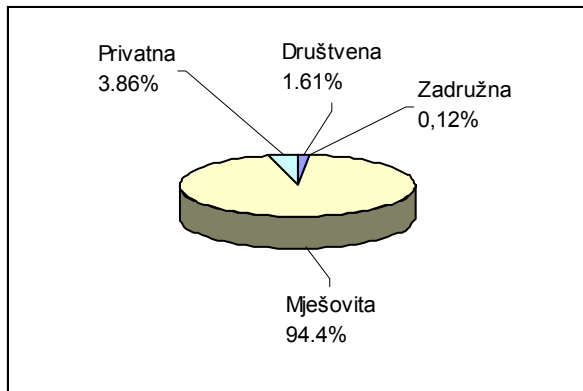
Tabela br.10 - Pregled strukture gubitaka i dobitaka za 2001.god.

u 000 DM

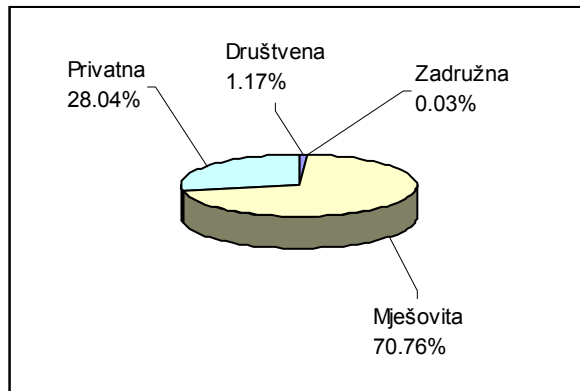
GUBITAK SVOJINE	GUBITAK		DOBITAK	
	IZNOS	UČEŠĆE U %	IZNOS	UČEŠĆE U %
1. Društvena	1.212	1,61	154	1,17
2. Zadružna	87	0,12	4	0,03
3. Mješovita	70.839	94,40	9.336	70,76
4. Privatna	2.896	3,86	3.700	28,04
UKUPNO	75.034	100	13.194	100
RAZLIKA	-61.840			

PROCENTUALNO UČEŠĆE

GUBITAK

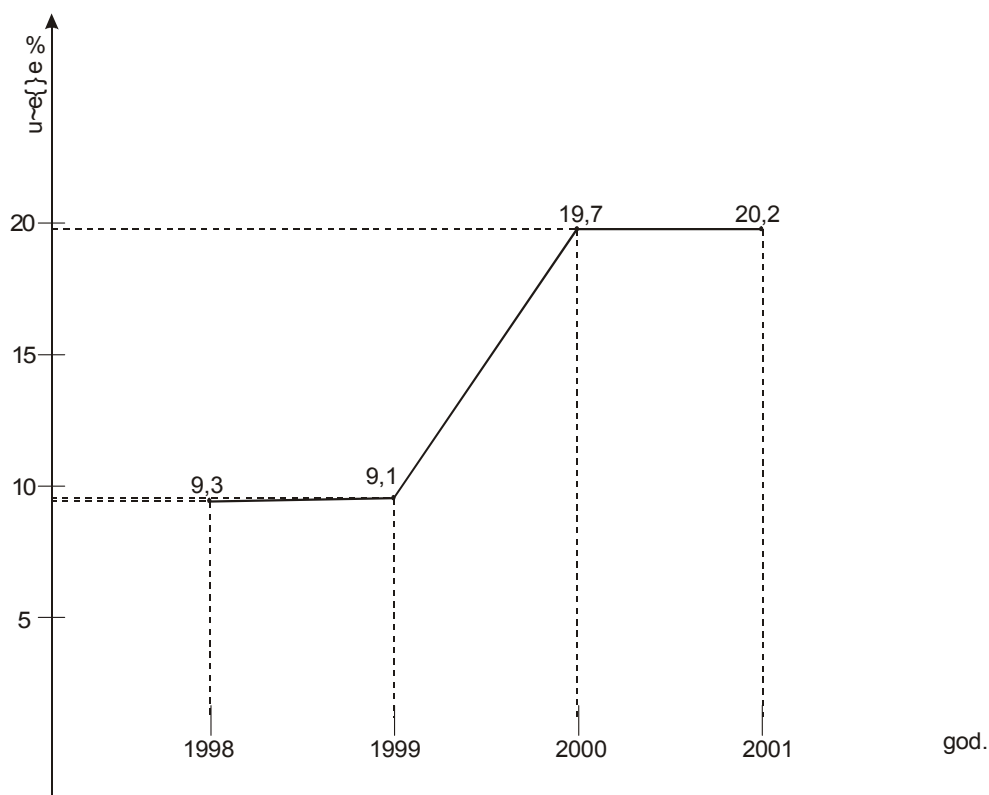
DOBITAK

Na osnovu podataka iznijetih u ovim tabelama možemo zaključiti sledeće:

- privreda Nikšića je u 2000.god. poslovala sa gubitkom od 44.618 DM; dok se u 2001.god. taj gubitak povećao na 61.840.000 DM;
- pretežan dio gubitka prave preduzeća u mješovitoj svojini; u ukupnom gubitku privrede, 12 preduzeća učestvuju sa oko 90%; to su Elektroprivreda; Željezara (sa svojim pojedinim djelovima - 5); Konfekcija "Koni"; Nibus; PTK (Agroprodukt, Veleprodaja, Maloprodaja);
- preduzeća u privatnoj svojini su pozitivno poslovala i ostvarila pozitivnu razliku od 379.000 DM u 2000.god. i 803.000 DM u 2001.god.

Tabela br.15 - Učešće privatnog sektora u prihodima privrede Nikšića u periodu 1998 - 2001.god.

Podaci uzeti iz SPP - Nikšić

Iz dijagrama o učešću privatnog sektora u prihodima privrede Nikšića u periodu 1998 - 2001.god., primjećujemo veliki rast sa 10% učešća u godinama 1998. i 1999., do oko 20% u 2000. i 2001.godini.

Broj (ne)zaposlenih

Podaci o broju nezaposlenih u Opštini Nikšić, kao i njihova struktura, dati su za 2001. - 2002.god., a za opštine Plužine i Šavnik za 2002.god. na osnovu evidencije zavoda za zapošljavanje u Nikšiću.

Tabela br.11 - Pregled nezaposlenih u opštini Nikšić

	2001				2002			
	UKUPNO	Žene	Prvi put traži posao	Čeka preko 3 godine	UKUPNO	Žene	Prvi put traži posao	Čeka preko 3 godine
I Nekvalifikovani radnici	2.377	1.415	1.943	1.525	2.156	1.317	1.693	1.517
II Polukvalifikovani radnici	872	592	547	659	776	538	441	632
III Kvalifikovani radnici	3.895	1.773	2.914	2.517	3.522	1.996	2.217	2.380
Srednja stručna sprema IV stepen	4.043	2.550	3.062	2.563	3.536	2.309	2.514	2.267
VKV radnici - V stepen	19	7	9	8	16	8	6	11
Viša stručna sprema VI - 1 stepen	393	284	196	278	314	229	130	216
Visoka stručna sprema VII stepen	391	224	201	166	245	133	118	99
Stručna sprema VII - 2	4	2	-	-	2	-	-	1
Neraspoređeni	-	-	-	-	218	88	218	-
UKUPNO	11.995	6.847	8.873	7.689	10.785	6.318	7.337	7.123

Podaci su dobijeni iz evidencije Zavoda za zapošljavanje u Nikšiću

Tabela br.12 - Pregled nezaposlenih u opštinama Plužine i Šavnik

	PLUŽINE		ŠAVNIK	
	UKUPNO	ŽENE	UKUPNO	ŽENE
I stepen	113	64	124	65
II	6	4	18	16
III	162	76	172	70
IV	89	67	99	43
V	-	-	-	-
VI	7	5	5	1
VII	3	1	2	1
UKUPNO	380	207	420	196

Na osnovu ovih podataka zaključujemo sledeće:

- broj nezaposlenih u opštini Nikšić se smanjio sa 11.995 u 2001.god. na 10.785 u 2002.god.;
- žene učestvuju sa oko 58% u ukupnom broji nezaposlenih;
- lica sa III i IV stepenom stručne spreme u ukupnom broju nezaposlenih učestvuju sa po 30%;
- broj nezaposlenih u opštini Plužine je 380, od toga 207 su žene (54%);
- broj nezaposlenih u opštini Šavnik je 420, od toga 196 su žene (46%);
- najveći broj nezaposlenih i u Šavniku i u Plužinama ima III stepen stručne spreme.

Podaci o broju zaposlenih

Tabela br.13 - Pregled broja zaposlenih

	NIKŠIĆ	PLUŽINE	ŠAVNIK
Poljoprivreda, šumarstvo i vodoprivreda	359	131	40
Prerađivačka industrija	4.804	280	14
Proizvodnja električne energije, gasa i vode	1.084	261	29
Trgovina na veliko i malo i prodaja motornih vozila	1.380	83	5
Hoteli i restorani	481	106	18
Saobraćaj, skladištenje i veze	833	17	65
Finansijsko posredovanje	220	4	4
Državna uprava i osiguranje	693	50	35
Obrazovanje	1.736	123	106
Zdravstveni i socijalni radnici	1.031	39	25
Komunalne i druge lične usluge	524	10	-
Ribarstvo	24	-	-
Vađenje rude i kamena	1.489	-	-
Građevinarstvo	995	-	-
Poslovi sa nekretninama i iznajmljivanjem	160	-	-
UKUPNO	15.813	1.104	341

Prema ovim podacima zaključujemo sledeće:

- broj zaposlenih u Nikšiću je 15.813 što čini oko 14% ukupno zaposlenih u Crnoj Gori (113.425);
- broj zaposlenih u Plužinama je 1.104, a u Šavniku 341;
- u Nikšiću najviše zaposlenih je u prerađivačkoj industriji (30%), obrazovanju (10%), vađenju rude i kamena (9%) i trgovini (8%);
- u Plužinama najviše zapošljava prerađivačka industrija (25%) i proizvodnja električne energije (23%), a u Šavniku obrazovanje (31%), saobraćaj (19%) i poljoprivreda (11%).

Učešće opština u ukupnom DP

Pregled učešća opština Nikšić, Plužine i Šavnik u ukupnom DP, dat je za dvije godine (2000. i 2001.god.) u DM. Podaci iz ranijih godina su dati u dinarima, pa zbog neadekvatnih mogućnosti poređenja tih valuta, date su samo poslednje dvije godine.

Tabela br.14 - Pregled ukupnog DP za godine 2000. i 2001. za opštine Nikšić, Plužine, Šavnik (Republički Zavod za statistiku)

u 000 DM

	2000	učešće	2001	učešće
Nikšić	151.669	15%	173.602	12%
Plužine	16.921	1,6%	14.118	0,9%
Šavnik	905	0,09%	1.037	0,07%
Crna Gora	998.333	100%	1.478.931	100%

Zaključujemo na osnovu podataka iz ove tabele:

- Nikšić učestvuje sa oko 15% u 2000.god. i sa 12% u 2001.god. u ukupnom DP Republike;
- Plužine je 2000.god. učestvovalo sa 1,6% a 2001. sa 0,9%;
- Šavnik učestvuje sa oko 0,08% u ukupnom DP.

SADRŽAJ

MISIJA BIZNIS CENTRA

CILJEVI BIZNIS CENTRA

IZRADA PROFILA REGIONA.....	1
❖ Teritorija	1
❖ Broj stanovnika.....	3
❖ Broj preduzeća	5
❖ Resursi i mogućnosti njihove valorizacije	7
❖ Razvojni projekti opština	8
❖ Postojeće stanje u privredi	10
❖ Broj (ne)zaposlenih	14
❖ Učešće opština u ukupnom DP	17